דער קענעדער איד

אין קווינס טהעאטער.

עס קען זיין אז די נייע ארטיסטען קאמפאני אין קווינס טהעאטער איז נאר ניט אויסען געווען מיט איהר אויפפיהרען אלס די ערשטע פארשטעלונג דעם „גר"; עס קען ווידער זיין אז זיי זיינען אויסען געווען אריינגנארען דאס יו"ט פובליקום וואס איז א שטארקער בעלן אויף אזא סחורה. און עס קען ווידער זיין אז זיי האבען געשפילט דעם „גר", אום אונז זאל ניט בלייבען גאר ניט וואס צו זאגען וועגען דאס שטיק און הגם שוין אויך ווענינ וואס וועגען די אקטיארען.

ווייל באמת, וואס קען אן ארטיסט מאכען פון זאלאטארעווסקי'ס א ראלע? וויפיעל ער זאל זיך ניט מוטשען, וויפיעל ער זאל זיך ניט מיהען, וועט ער אלין בלייבען א פאיאץ.

אונז אבער פערדריסט עס. עס האט זיך געוואלט מקבל פנים זיין די געסט מיט א ווארימערען שלום עליכם.

ליידער וועלען מיר מיט אונזער ריכטיגער קריטיק וועגען יעדען שוישפיעלער בעזאנדער אויסווארטען אויף א צייט ווען די קאמפאני וועט איבערכאפען העם פינאנציעלען הונגער און דאן, לאמיר האפען, וועלען זיי אויפפיהרען מעהר ערנסטערע זאכען און מיר וועלען קענען געבען מעהר ערנסטע קריטיקען.

דערווייל — אויבערפלעכליך:

די „זאך" אליין — מיר זאלען ניט זינדיגען מיט די רייד — איז ווי געזאגט, ניעדריגער פון קריטיק, אויב דאס איז זאלאטארעווסקי'ס פערפאסעכץ — אין וואס מיר צווייפלען ניט. דען ווער נאך איז אזוי פעהיג צונויפצופיהרען הודו מיט כוש? אין איין הויז אן אלטען אידען וואס זאל לעגען דעם טלית און אן אלטען גוי א צלם'ניק? ווער וועט דען נאך מאכען פון א געזונדען ערד מענש, פון א דארפס בחור, א פויער — א פילאזאף, אן איבער מענש? פון א טאטען מיט א זוהן — צוויי בלאפערס, לומפען און אויסוואורפען? — דאס קען נור זאלאטארעווסקי, „משה'ס" זאלאטארעווסקי — איז אויב דאס איז זיינס, האט ער בוודאי ניט געזעהען אין דער פיעסע קיין רעצענזיע, קיין קריטיק און אפילו ניט קיין „רייב" אין פנים פאר דיעזען שטיק שונד.

עס זיינען אבער פאראן אין דיעזען „שטיק" מאמענטען, וואו אן ארטיסט קען ציינען, מעהר אדער וועניגער זיינע פעהינקייטען. און אט האבען מיר געזעהען אז מר. שעהנגאלד, אלס דער גר קען דורכפיהרען אן ערנסטע ראלע. און וואלט ער ניט געווען אבגעמוטשעט דעם עולם מיט א לאנגער, אונגוצליכער רעדע, וואלט מען געווען אוועקגעגאנגען מיט דער בעסטער מיינונג וועגען זיין שפיעלען. ער האט געהאט איינינע גאנץ שעהנע מאמענטען און שטעלען וואס ער האט זיי זעהר שעהן ארויסגעבראכט. אבגערעדט דארטען, וואו ער האט בעדארפט צולעגען אביסעל כח, שטארקייט און טעמפעראמענט — דארט איז מר. שעהנגאלד געווען גאר גוט.

וועגען מיסעס זימאנד קענען מיר דערווייל זאגען דאס לויט אונזער מבינות זינגט זי בעסער איידער זי שפילט.

פון מאדאם שעהנגאלד האבען מיר אן אנדערש מאל פיעל געשריבען. זי איז ווירקליך א גרויסער טאלאנט און עס איז צום בעדויערען וואס זי דארף שפיעלען אין אזא שטיק ווי „דער גר".

מיסעס יעטא רובינשטיין האט געהאט א קליינינקע ראלע, אבער עס איז צו זעהען דאס זי איז פעהיג דורכצופיהרען א פיעל מעהר פעראנטווארטליכע ראלע.

נו און דער ליעבלינג, מר. מעלצער? עס איז פאראן פיעלעס צו זאגען און אויסצוזעצען. אבער ער איז דאך דער, וועמען דאס פובליקום ליעבט, ער טרייבט אלעס איבער. אבער „איך שפיעל דאך פאר אזעלכע וואס קומען פעציעל צוליעב דעם". אזוי האט ער אונז ערקלעהרט און מיר זיינען מיט איהם פאלקאם איינפערשטאנדען. ווארום עפעס זאל גראד מעלצער זיך אפפערן אלס קרבן אויף'ן מזבח פון קונסט? מיר האבען, דוכט מיר, גרעסערע טאלענטע. שילדקרויט שפיעלט אויך אין „אייקעלע מזיק"... אבער מר. מעלצער, פליעז, טהוט א טובה אויך אנשטענדיגע פרויען און מיידלעך און זינגט עפעס ידעלערע און אנשטענדיגערע קופלעטען. זאל אויך א מיידעל א פיין קינד קענען הערען אייערס א ליעדעל און ניט דארפען רויט ווערען און זוכען בעהעלטעניש וואו דאס פנים הינצוטהאן. אמת דער עולם גלייכט א קופלעט, א לידעל, א טענציל. מיינט איהר דען אז אימער וועט איהר האבען אזעלכע עברינים וואס וועלען אפלאדירען אזעלכע נארישע און אונאנשטענדינע ליעדלעך? עס איז א ספק.

אלזא, מעלצער איז א גאר א גוטער קופלעטיסט, דעם עולם ליעבט איהם, ער וואלט אויך מיט דער צייט געקענט זיין ניט קיין שלעכטען קאמיקער, ווען ער זאל ערנסטער זיך אריינטראכטען אין זיין ראלע.

א גוטען איינדרוק האט געמאכט מר. נוספוים. ער האט דורכגעפיהרט די ראלע ניט שלעכט. ער האט זיך געפלייסט צו מאכען פון דעם אומגעלומפערטען און נארישען אלטיטשקען א גאנץ שעהנע און אינטערעסאנטע ראלע און עס פרעהט אונז צו זאגען, דאס עס האט זיך איהם איינגעגעבען.

פרעמד אין זייערע ראלען האבען זיך געפיהלט מר. דיימאנד און מר. אייקאפסקי. מען פערזיכערט אונז אבער אז זיי זיינען גוטע שוישפיעלער. לאמיר האפען אז דאס איז אמת.

גאר א קליינע ראלע האט געהאט מיס טשופאק. זי האט געהאט א פאאר מינוט לעבען אויף דער ביהנע, האט געזאגט א פאאר ווערטער און צום צווייטען אקט איז זי שוין געווען געשטארבען.

זאלען מיר עס בעדויערען?

ב. גאלדשטיין.

אין די שוהלען.

ר"ה זייענדיג אין דער שערי שמים שוהל, האט אונז ווירקליך געפרעהט די שעהנע און פיינע ארדנונג. אלעס געהט דארט צו אויף גאר א געהויבענעם שטייגער. מר. קאוואלסאן איז א גאנץ שעהנער בעל תפלה און — דער עיקר — א גרויסער בעל דקדוק, רעוו. לעווין האט געהאלטען זעהר שעהנע רעדעס מעניני דיומא און דער עולם האט איהם צוגעהערט מיט דער גרעסטער אויפמערקזאמקייט. די צערעמאני און דאס ארדנונג אין שערי שמים דערמאהנט אן דער היימישער כאהר-שוהל. דא אבער האבען די בעלי בתים פון שערי שמים דוקא ליעב א גוטען בעל תפלה וואס זאל דאווענען אין אזא עברי אז דער רבונו של עולם זאל איהם פערשטעהען און אזעלכע האבען זיי.

יום כפור אין דער בית יעקב שוהל האב איך זיך ניט געקענט אריינרוקען אינווענינ אין שוהל. א גרויסער עולם אין די הונדערטע זיינען געשטאנען ביי די טהירען און ס'ניט מעגליך געווען זיך אריינצושטופען. מיט גרויס מיה און א דאנק דעם פרעזידענט מר. כמעלניצקי איז מיר געלונגען צוצוקומען צו דער בימה און אפכאפענדיג דעם אטהעם האב איך געהאט די מעגליכקייט צו הע־ען אביסעל קאמפאזיציאן. דער חזן מר. גינזבורג און מר. דושייקאב און זיין כאהר האבען אזוי זיך אויסגעצייכענט דאס מיר איז שוין קיין וואונדער געווען ווארום די שוהל איז קיין ע"ה אזוי געפאקט, דאס פשוט ס'ניטא וואו א שפילקע צוווארפען. און דאך, מערקווירדיג, איז געווען זעהר א גוטע ארדנונג אין שוהל, אלע זיינען געזעסען אויף זייערע סיטס און א יום ספור'דינע שטימונג האט געהערשט אין שוהל. מיט דער גרעסטער אויפמערקזאמקייט האט מען זיך צוגעהערט צום חזן און צום כאהר וועלכער האט זיך פראכטפאל אויסגעצייכענט.

סכות וועל איך בעזוכען די אנדערע שוהלען.

אונזער געמיינדע „שארית ישראל", (המכונה ראש פנה) דאנקען אונזער ווירדיגען חזן רעוו. שאול שאר פאר זיין פראכטפאלען דאווענען ראש השנה און יום כפור. מיר מוזען זאגען דאס זיין דאווענען און זינגען מיט'ן כאהר איז געווען אזוי ריהרענד דאס עס האט יעדען צוהערער גערירט ביז טרעהרען. מיר ווינשען רעוו. שאר ער זאל דערלעבען איבער א יאהר מיט געזונד און זאל האבען א שנת ברכה והצלחה אריכת ימים ושנים אמן. אכטונגספאל

יצחק פארטינאף, פרעזידענט

בריעף צום רעדאקטאר.

ווערטהער העדר רעדאקטאר!

ערלויבט מיר דורך אייער ציימונג פאלגענדע ערקלעהרונג צו מאכען: טראץ דעם וואס איך בין אדווערטייזט אין אייער צייטונג אלס דיפלאמירטער דאקטאר אין רוסלאנד, דייטשלאנד און קענעדא, געפינען זיך פערזאנען וואס אום מיר צו שאדען, פערשפרייטען זיי קלאנגען דאס איך האב קיין לייסענס ניט און דערפאר קיין רעכט ניט צו פראקטיצירען מעדיצין אין וויניפעג.

אום צו בראנדמאקען די פערזאנען, ערלויבט מיר צו ערקלעהרען דאס איך האב בעקומען לייסענס נאך מיין עקזאמען אין ספרינג פון דעם „קאללעדזש אף פיזישענס און סארדזשענס אף מאניטאבא" אונטער דעם נומער 439 און ווער עס אינטערעסירט זיך קען צו יעדער צייט זעהען די לייסענס אין מיין אפיס 453 סעלקירק עוועניו, ווי אויך מיין דייטשען און רוסישען דיפלאם.

אכטונגספאל דר. ג. קאליטשמאן.

פאסטאר ראסעל א ווייץ הענדלער.

פאסטאר ראסעל, דער מיסיאנער וועלכער האט געהאט א קליינעם ערפאלג אין פאנגען אידישע נשמות, האט זיך גענומען צו א נייעם געשעפט. ער פערקויפט „וואונדער ווייץ" צו זיינע אנהייננער וועלכע בעצאהלען איהם דערפאר א דאלאר א פונט. דער פאסטאר אליין גיט זיך ניט אב מיט דעם האנדעל, ער גיט נאר זיין ווארט אז די ווייץ האט זאנדערבארע אייגענשאפטען און „ברודער" באהנעט, איינער פון זיינע מענשען, מאכען מסחר דערמיט.

פאסט אפיס אינספעקטארס וועלען מאכען אן אונטערזוכונג וועגען די „וואונדער ווייץ" וייל מאסען דערפון זיינען פערקויפט געווארען דורך פאסט. איידער זיי קענען עפעס טהאן געגען דעם גייסטליכען איז אבער נויטיג צו פרוזייען די ווייץ און זעהן וואס דערפון וועט ארויסוואקסען כדי צו בעווייזען אז די ווייץ איז ניט בעסער פון די וואס פראסטע פארמערס פערקויפען און אז דער גאנצער עסק איז נור צו מאכען עטליכע דאלאר.

פראטעסט פון קיעווער רבנים.

אויף א גאטעס דיענסט וועלכער איז אבגעריכט געווארען אין א קיעווער בית מדרש פאר סטאליפין'ען, האט דער קיעווער ראבינער גורעוויטש געהאלטען פאלגענדע רעדע: „ווער עס זאל ניט זיין דער משוגע'נער, וועלכער האט מיט בלוט פערשפריצט די פרעהליכע און די ליכטיגע טעג פון דעם פאלקס יום טוב, דריקען מיר אויס פאר גאט און פאלגענדיג אונזער געוויסען, אונזער שטארקען פערדרוס און טיפע אויפרעגונג געגען דעם טהאט פונ'ם פערברעכער".

דריי קיעווער רבנים האבען אין נאמען פון דער קיעווער געמיינדע ארויסגעשיקט צוויי טעלעגראמעס: איינע — צום קיעווער גענעראל גובערנאטאר און די צווייטע — צו סטאליפין'ס פרוי. איןביידע טעלעגראמעס דריקען די רבנים אויס זייער פערדרוס געגען דעם פערברעכער און דאס בעדויערען וועגען דעם אומגליק וואס האט געטראפען סטאליפין'ען.

אין אדעס זיינען אין אלע אידישע שוהלען און בתי מדרשים פארגעקומען גאטעס דיענסטען אז סטאליפין זאל געזונד ווערען.

סולטאן נעהמט אויף א דעפוטאציע פון פרויען.

צום ערשטען מאל אין דער געשיכטע פון טערקיי, האט דער סולטאן אויפגענומען געכטען א דעפוטאציע פון פרויען. זיי האבען זיך פאר איהם בעקלאגט אויף זייער נידעריגען צושטאנד און געבעטען עס זאל זעהן אז זייער פאזיציאן זאל פערבעסערט ווערען. דער סולטאן האט מיט זיי פריינדליך גערעדט און האט צוגעזאגט אז ער וועט טהאן אלעס וואס ער קען זיי צו העלפען. אלע פרויען אין דער דעפוטאציע האבען געטראגען אייראפעאישע קאסטיומען. זייערע געזיכטער זיינען אבער געווען שטארק פערשלייערט.

פובלישינג און פרינטינג

האט געמופט אין

823 מיין סטריט

דאס איז ווירקליך אונזער איינענע היים און איז איינגעארדענט מיט אלע בעקוועמליכקייטען.

די פובלישינג און פרינטינג פון „קענעדער איד" האט זיך די פאאר וואכען איינגעארדנעט אזוי דאס זי קען מיט רעכט אנגערופען ווערען די בעסטע און גרעסטע אידישע פרינטינג ניט נור אין וויניפעג נור אין דער גאנצער וועסט.

אין דער פרינטינג פון „קענעדער איד" וועוען געמאכט די גרעסטע פאוסטערס און די קלענסטע קארדס, א גרויסע צייטונג און א קליינער הענדביל.

אונזער נייע מאדערנע צילינדער פרעס גיט ארויס די שעהנסטע ארבייט.

די בעסטע ארבייטער זענען אנגעשטעלט געווארען אין דער פרינטינג, וועלכע מאכען פרינטינג ארבייט אין אלע שפראכען און שטעלען יעדען איינעם צופרידען אויף'ן בעסטען אופן.

די ארבייט ווערט געמאכט פינקטליך צו דער צייט און אהן מיסטייקס.

ב. רעדענבורי, סעסקעטשעוואן.

ענדריו קארנעגי רעדענדיג פון אינוועסטמענטס זאגט: „לעגט אוועק אייער גאנצע ענערגי פאר איין זאך און היט דאס אב". דאס קען זיך זיין ריכטיג אדער ניט. אבער דאס יעצטיגע מאדערנע לעבען צייגט אז אינוועסטמענטס פאדערען גוטע בעאבאכטונג. מיר וויסען גענוי וואס עס ערווארטעט דעם יעניגען. וואס אינוועסטעט זיין געלד אין ברעדענבורי. פראפערטי אין דיעזען געגענד וואקסט. עס איז זיכער אז א רעילוויי סענטער וועט דארטען ווערען. ברענטש ליניעס זיינען פערבונדען מיט דריי גרויסע באהן צוגען. דאס איז דער דיוויזשיאן פוינט פון דער נארד וועסטערן דיוויזשיאן פון דער סי פי אר. בעזארגט אייך יעצט א שעהר פון דיזע לאטס. לעגט ניט אב!

שיין היינט, אויב איהר ווילט זיך פערזארגען, דאן קויפט אייך לאטס אין ברעדענבורי. דארט קענט איהר מאכען געלד און א סך און דערצו אין א קורצער צייט. דאס איז דער געגענד וואו די סי פי אר האט זיך אויסגעקליבען דא א שטעדטיל אלס א דיוויזשיאן פוינט פאר זייער ברענטש. ברעדענבורי וועט זיין דאס צווייטע סעסקעטון און איהר קענט מאכען א פארטשון אין ברעדענבורי מיט אלע איהרע באהנען וואס ציהען זיך ארום און מיט דעם ארומיגען גלענצענדען אגרינקולטור לאנד. די פאפולייישאן וועט אין גיכער צוקונפט וואקסען ביז 10 טויזעד. קומט באלד!

ברעדענבורי איז דער צענטער פון וואנען די סי פי אר באהנען וועלען ציהען סאוטה צו עסטערהאזי און נארטה צו קאמסאק, די לעצטע ליין צו פאס מישיאן איינשליסענדיג מיט דער גאווערמענט באהן צו האדסען בעי וועלכע געהט אב פן פאס מישאן קיין פארט טשורטשיל. דאס וועט מאכען ברעדענבורי פאר א וויכטיגען צענטער צו די אלע ברענטש ליינס אין דער וועסט אזא ווי ברענדאן און סעקסקעטשעוואן. ווייסט איהר וואס דאס וועט בעדייטען פאר אייך?

פערפעהלט ניט די געלעגנהייט בעפאר עס ווערט שפעט.

אונזער גין גאלד

גאראנטיע.

מיר גאראנטירען אז די טייטעלס פון ברעדענבורי לאטס זיינען אונטער טארענס סיסטעם און גאראנטירט ביי גאווערמענט.

מיר גאראנטירען א גוטע בעהאנדלונג צו יעדען קויפער זא שנעל ווי די סומע איז אויסגעצאהלט.

מיר גאראנטירען צו צאהלען אלע הוצאות פאר דעם יעניגען וואס וועט נאר אויסגעפינען אז דאס וואס מיר זאגען צו איז ניט ריכטיג.

מיר גאראנטירען אויך אומצוקעהרען וואס איז איינגעצאהלט געווארען פאר די לאטס, אויב עס וועט זיך ארויסשטעלען א ניט ריכטיגקייט.

אדרעסירט אלע פראגען צו די אגענטען.

THE WALCH LAND COMPANY

Northern Crown Bank Building — Winnipeg, Man.